

JORNADA 2007

Aplicacions
educatives de
la Web 2.0:
edublogs

La prestatgeria digital. Una experiència on el programari lliure pren el màxim protagonisme. *Albert Pérez Monfort*

Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya

JORNADA ESPIRAL 2007

La prestatgeria digital. Una eina nova que neix d'un programa de codi lliure

Albert Pérez Monfort

Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya

La Prestatgeria és un espai des del qual els centres docents i altres entitats relacionades amb la docència i el Departament d'Educació poden crear llibres digitals amb l'alumnat de manera senzilla i còmoda.

A mesura que es creen llibres nous, aquests queden emmagatzemats a la prestatgeria i estan a l'abast de tothom qui els vulgui consultar.

Els llibres es poden associar a les col·leccions que s'aniran proposant des del Departament d'Educació. Per començar s'ha proposat la col·lecció Sant Jordi 2007 i ja hi ha un munt de llibres associats a aquesta col·lecció.

• **El programa MyScrapbook**

El programa MyScrapbook té llicència GPL. Aquest programa permet mostrar continguts al web en format de llibres. També posa a l'abast dels usuaris els formularis que permeten crear i editar pàgines d'aquests llibres.

Una de les característiques més interessants del programa MyScrapbook rau en la facilitat d'ús. Gràcies a això, els continguts dels llibres es poden afegir d'una manera molt senzilla, que està a l'abast de tothom, fins i tot, dels més petits. El programa admet diferents nivells de configuració pel que fa a l'accés a la informació i a l'entrada de continguts nous. Els llibres tenen un usuari/ària administrador/a que pot crear capítols nous i pot configurar la manera d'accedir-hi.

Els continguts dels llibres s'estructuren en capítols, dins dels quals hi ha les pàgines del llibre. A mesura que s'entren pàgines noves a un capítol, es crea un índex des del qual és possible accedir directament a veure el contingut de les pàgines.

Cadascun dels llibres que es presenta a La [Prestatgeria1](#) és un exemple d'aquest programa. Si accediu a aquest servei, podeu entrar als llibres i veure'n els continguts. En podeu trobar alguns que són francament interessants.

1 <http://phobos.xtec.cat/llobres>

La prestatgeria digital. Una experiència on el programari lliure pren el màxim protagonisme. *Albert Pérez Monfort*

Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya

JORNADA ESPIRAL 2007

- **Una aplicació completament nova basada en un programa amb llicència GPL**

Una característica interessant del programari lliure és que els programes es poden millorar per fer-los més eficaços o bé afegir-hi funcionalitats. Aquests també poden donar lloc a programes nous que els complementen i que els ofereixen possibilitats noves. Un exemple d'això és, precisament, la [prestatgeria](#) digital de la XTEC.

La idea d'aquest servei té com a origen el programa MyScrapbook, el qual està basat en programari lliure i va ser creat per Eric Gerdes. El programa original d'Eric Gerdes està allotjat a [Sourceforge2](#). La versió disponible en aquest espai és la 3.1 i va ser lliurada el dia 7 de març de 2003.

El mes de febrer de 2007, per mitjà del bloc d'[Aníbal de la Torre3](#), vam descobrir el programari MyScrapbook i la feina feta per Antonio Temprano, un professor de secundària de l'Institut Cavaleri de Mairena del Aljarafe, un poble proper a Sevilla. Antonio Temprano va crear una versió nova del programa, la 4.0, on els textos s'havien traduït al castellà. El treball fet per aquest professor es pot veure a la web <http://milibrovirtual.com/>.

Vam mostrar el programa MyScrapbook a algunes persones i de seguida tothom va veure les possibilitats que podia oferir al sistema educatiu. Paral·lelament, alguns centres ens van venir a consultar aspectes relacionats amb aquest programari i la seva instal·lació als servidors dinàmics de la XTEC.

Donat l'interès que semblava despertar l'aplicació, vam enviar un parell de missatges a Eric Gerdes per veure si podíem col·laborar en el seu projecte. No vam rebre resposta.

També vam contactar amb Antonio Temprano per oferir-nos a col·laborar en algunes iniciatives que presentava des de la seva web, com per exemple, la separació del codi de l'idioma perquè el programa MyScrapbook funcionés amb diferents idiomes. Ens va contestar que estaria encantat de rebre la nostra col·laboració.

2 <http://sourceforge.net/projects/myscrapbook>

3 <http://www.adelat.org/index.php>

La prestatgeria digital. Una experiència on el programari lliure pren el màxim protagonisme. *Albert Pérez Monfort*

Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya

JORNADA ESPIRAL 2007

Des de la XTEC, vam pensar que la idea del llibre digital podia donar lloc a una activitat per Sant Jordi. Disposàvem de poc temps, vam estudiar-ne la viabilitat i, després d'algunes proves, ho vam veure possible.

Al principi de març, vam posar-nos a treballar en el projecte. Vam portar a terme les accions següents:

- Vam separar el codi del programa MyScrapbook dels paràgrafs idiomàtics, de manera que, a partir d'aquell moment, canviar l'idioma del programa era tan simple com editar un fitxer i traduir els textos a l'idioma desitjat.
- Vam fer algunes petites millores en el codi i el vam reordenar de manera que fos més fàcil treballar-hi.
- Vam separar, del codi del programa, el codi que configura l'estil del llibre, de manera que fos possible canviar-ne l'aspecte.
- Vam crear dos estils nous per als llibres, i, en aquest moment, n'hi ha tres de disponibles.
- Vam incloure al programa l'editor d'HTML anomenat Xinha, amb el qual es facilita la creació de textos enriquits.

Tot seguit vam començar a crear la interfície de multilibres, que vam anomenar "La prestatgeria digital de la XTEC". El que ens havia d'aportar la prestatgeria eren els aspectes següents:

- Permetre als centres docents, de manera ràpida i senzilla, la creació de llibres digitals, que poden donar lloc a activitats amb l'alumnat.
- Posar a l'abast de tots els centres docents el programari MyScrapbook, sense haver de preocupar-se de la instal·lació.
- Poder disposar del programari per a tots els centres amb una instal·lació única del MyScrapbook, la qual cosa evita la còpia de les mateixes estructures de fitxers als servidors de la XTEC.
- Crear un espai des d'on els centres puguin consultar la feina feta per altres i donar a conèixer la pròpia.

La prestatgeria digital. Una experiència on el programari lliure pren el màxim protagonisme. *Albert Pérez Monfort*

Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya

JORNADA ESPIRAL 2007

El divendres dia 13 d'abril de 2007 es proposa, des de la web de la XTEC, l'activitat de Sant Jordi d'enguany, la qual està basada en La Prestatgeria. Aquest moment representa el tret de sortida a aquest recurs nou. Durant la setmana següent a la inauguració del servei, hi ha unes 10.000 visites a La Prestatgeria i s'hi creen uns 50 llibres.

Alguns centres aprofiten el sistema per publicar treballs que tenien fets amb l'alumnat i posar-los a l'abast de tothom.

A partir d'aquí, l'evolució de La Prestatgeria i del programari MyScrapbook dependrà de l'ús que se'n faci per part dels centres.

Les idees que tenim en aquests moments són:

- Crear dos projectes GPL i posar a l'abast de tothom que hi estigui interessat els programes MyScrapbook millorat i el programa MultiScrapbook (està per decidir si aquests seran els noms definitius dels projectes). Si podem contactar amb Eric Gerdes en lloc de crear un projecte nou per al programa MyScrapbook, continuarem el que ell va iniciar.

La prestatgeria digital. Una experiència on el programari lliure pren el màxim protagonisme. *Albert Pérez Monfort*

Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya

JORNADA ESPIRAL 2007

- Fer possible la transformació del contingut d'un llibre a format PDF.
- Treballar en la millora i l'evolució del programari MyScrapbook.

- **Inscripció a La Prestatgeria i creació de llibres nous**

Els llibres exposats a La Prestatgeria són propietat dels centres que els han creat. L'administració d'aquests llibres corre a càrrec de les persones que hagin estat assignades com a administradores.

Per poder crear llibres nous, és necessari inscriure's al servei. Només poden fer-ho els centres i altres entitats relacionades amb la docència i el Departament d'Educació, identificats mitjançant el correu electrònic del centre i la contrasenya corresponent. Per formalitzar la inscripció, cal que una persona del centre amb accés a la contrasenya del correu XTEC completi el formulari d'inscripció.

Aquest procés només s'ha de fer una vegada.

Quan un centre s'ha inscrit al servei i n'ha acceptat les condicions d'ús, pot crear tants llibres com vulgui. Des de la mateixa prestatgeria, pot delegar al professorat del centre que cregui oportú la facultat de crear llibres nous.

El procediment de creació de llibres és senzill. És necessari portar a terme tres accions:

- 1 Entrar a la prestatgeria digital com a centre docent amb les dades de correu de la XTEC o com a persona amb autorització per crear llibres en nom d'un centre.
- 2 Fer clic a l'opció **Crea un llibre nou** del menú de l'esquerra de La Prestatgeria. S'accedeix al formulari de creació de llibres nous.
- 3 Omplir el formulari, acceptar les condicions d'ús i fer clic al botó anomenat **Entra llibre**.

El formulari de creació d'un llibre nou demana les dades següents:

- Títol del llibre: serà el nom amb el qual es reconeixerà el llibre dins La Prestatgeria.
- Idioma: en aquests moments, hi ha disponibles quatre idiomes per als textos informatius, formularis i icones del

La prestatgeria digital. Una experiència on el programari llibre pren el màxim protagonisme. *Albert Pérez Monfort*

Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya

JORNADA ESPIRAL 2007

llibre. Aquests són: català, castellà, anglès i francès. Possiblement més endavant s'afegiran més idiomes.

- Descripció del llibre: serà el text que apareixerà a la contraportada del llibre i a la fitxa de dins de La Prestatgeria. Permet definir en unes poques línies quin és el contingut del llibre.
- Estil o aparença: permet escollir entre tres estils de llibre. Aquests són: Classic, WorkBook i Modern.
- Col·lecció: les col·leccions les proposa el Departament d'Educació i sovint estan relacionades amb dates i festivitats assenyalades. Quan hi hagi col·leccions disponibles, els llibres s'hi podran associar. Això serà útil per agrupar-los per temàtiques i poder-los filtrar en el catàleg general. Una vegada s'ha associat un llibre a una col·lecció, no se'n pot deslligar.
- Descriptors: és la llista de paraules separades per comes que descriuen la temàtica d'un llibre. No poden contenir accents ni caràcters especials. El sistema és capaç de generar un núvol de descriptors.
- Correu XTEC de la persona que administrarà el llibre.
- Codi o contrasenya que es farà servir per accedir a l'administració del llibre: no ha de coincidir necessàriament amb la del correu de l'usuari/ària (això permet crear llibres i assignar-los a terceres persones).
- Indicar que s'accepten les condicions d'ús.

Una vegada introduïda tota aquesta informació, en fer clic al botó **Entra llibre**, s'enviarà un correu a l'administrador/a que s'hagi especificat en el formulari on se li comunicarà la creació del llibre i les dades per accedir a administrar-lo.

Tot i que el llibre ja ha estat creat, no s'activarà fins que l'administrador/a faci clic a l'enllaç inclòs en el correu electrònic. D'aquesta manera, aquest dona el vistiplau a la seva creació.

• L'organització de La Prestatgeria

A mesura que els centres creen llibres nous, aquests s'emmagatzemen a La Prestatgeria. A la relació de llibres s'hi accedeix des del catàleg general. A més, cadascun dels centres té el catàleg dels seus llibres, que filtra els d'un mateix centre.

Per defecte, el catàleg general mostra els llibres segons el criteri dels que tenen entrades més recents. També s'hi pot mostrar la

La prestatgeria digital. Una experiència on el programari lliure pren el màxim protagonisme. *Albert Pérez Monfort*

Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya

JORNADA ESPIRAL 2007

l·lista de l·libres segons altres criteris, com ara els creats més recentment i els que tenen més pàgines.

 La quantitat de l·libres que es poden acumular al catàleg general pot ser gran. Des de les opcions de cerca, és possible filtrar-los segons uns criteris. Es pot accedir a les opcions de cerca des de la icona de cerca situada en el catàleg general.

El criteris per buscar l·libres són: els títols, els noms dels centres propietaris, els descriptors, els idiomes, els municipis d'on són els centres propietaris, els noms dels usuaris administradors i les col·leccions a les quals pertanyen.

A la darrera columna de les l·listes dels catàlegs, es poden trobar les icones següents:

	Mostra la fitxa del llibre	Dóna accés a la fitxa amb informació del llibre.
	Afegeix als llibres preferits	Permet als usuaris que han entrat a La Prestatgeria afegir un llibre a la llista dels preferits.
	Afegeix un comentari	Permet als usuaris que han entrat a La Prestatgeria afegir un comentari sobre un llibre.
	Edita les característiques del llibre	Només veuen aquesta icona els propietaris i els administradors d'un llibre. Els permet editar-ne les característiques.
	Publicita el teu llibre	Només els administradors d'un llibre veuen aquesta icona i els permet anunciar el llibre al portal.
	Subscriu-te al llibre	Permet syndicar-se a un llibre i estar sempre al dia de les entrades noves que tingui.

Des dels catàlegs, es pot accedir a les fitxes dels llibres, que en mostren tota la informació.

La prestatgeria digital. Una experiència on el programari lliure pren el màxim protagonisme. *Albert Pérez Monfort*

Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya

JORNADA ESPIRAL 2007

Cadascun dels llibres de La Prestatgeria té un ISBN fictici, que anomenem **fisbn**. Aquest està format pel codi del centre i la identitat del llibre. Si es coneix el **fisbn** d'un llibre, s'hi pot accedir directament des de la seva URL sense necessitat de passar per La Prestatgeria. L'URL d'un llibre el podeu veure a la part inferior de la seva fitxa. La imatge de la fitxa que hi ha més amunt correspon al llibre d'exemple i té com a URL:

http://phobos.xtec.cat/llibres/llibre.php?fisbn=llibres_1

Conèixer l'URL d'un llibre pot ser útil per si es vol enllaçar el llibre a la web del centre, a la revista escolar o a qualsevol publicació on se'n vulgui fer referència.

- **Un exemple de web 2.0**

La prestatgeria digital i els llibres que emmagatzema és un exemple clar de web 2.0. En la seva implementació, s'han fet servir les tècniques que defineixen aquesta versió de la web. A més, s'hi busca la participació i la interacció amb els usuaris i usuàries.

Des de La Prestatgeria, és possible comentar els llibres que s'hi han emmagatzemat i crear-se un catàleg personal amb els preferits. A més, si s'és administrador/a d'un llibre, se'n pot fer publicitat. Els llibres publicitats s'anuncien en el tauler d'anuncis. El temps de vida d'aquests anuncis oscil·la entre els 2 i els 15 dies, i depèn de la quantitat que n'hi ha de creats. Els anuncis també es mostren a la pàgina d'inici del portal durant un parell de dies després de la seva creació.